

แนวทางการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหาร การเงินส่วนบุคคลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2

The Guideline to Applying The Sufficiency Economy Philosophy in
Personnel Financial Management for Teachers in Phra Nakhon
Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2

นิตรา ขุนทองขมาตย์
นพพร จันทรนาชู

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพการณ์รายได้ รายจ่าย เงินออม สินทรัพย์หนี้สิน 2) ระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคล 3) เปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 4) แนวทางการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ตัวอย่างคือครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 จำนวน 350 คน จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นและสุ่มตัวอย่างแบบง่าย และผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ระดับลึกจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบสอบถามและแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึก วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบแบบที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 18,000 บาท รายจ่ายต่อเดือน 10,001-15,000 บาท เงินออมต่อเดือนไม่เกิน 3,000 บาท สินทรัพย์ไม่เกิน 50,000 บาท และหนี้สินไม่เกิน 10,000 บาท 2) ระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย โดยด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านคุณธรรมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความพอประมาณอยู่ในระดับปานกลาง 3. ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประกอบด้วย เพศ อายุ อายุราชการ และตำแหน่ง 4. แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคล 5 ด้าน 4.1 ด้านรายได้ โดยจัดสรรรายได้ที่มีอยู่อย่างพอประมาณ และสร้างรายได้เพิ่มขึ้นโดยใช้ความรู้และมีภูมิคุ้มกันความเสี่ยง 4.2 ด้านรายจ่าย โดยตัดลดค่าใช้จ่าย

* นักศึกษาริทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

** อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์วิฑูรย์พื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ที่ไม่จำเป็นและใช้จ่ายอย่างมีเหตุผลสอดคล้องกับรายได้ของครอบครัว 4.3 ด้านเงินออม โดยใช้หลักความมีเหตุผลและความรู้ในการวางแผนรายรับรายจ่าย เพื่อให้มีเงินออมที่เหมาะสมและช่วยเหลือเกื้อกูลแก่สังคม 4.4 ด้านสินทรัพย์ โดยใช้หลักความพอประมาณ ลงทุนในสินทรัพย์ที่มีการกระจายความเสี่ยง และมุ่งสร้างความมั่นคงในชีวิตในระยะยาว 4.5 ด้านหนี้สิน โดยมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีในการก่อหนี้เฉพาะสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีวิตและเพื่อประโยชน์ในอนาคต

Abstract

The purpose of this research was to study 1) income, expense, saving, asset and debt, 2) level of applying the sufficiency economy philosophy in personnel financial management, 3) compare applying the sufficiency economy philosophy divide by personal factors and 4) guideline to applying the sufficiency economy philosophy in personnel financial management for teachers in Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2. Samples from stratified sampling and simple random sampling consisted of 350 teachers in Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2 and 5 key informants for in-depth interview. Elicitation tools used for data collection were questionnaire and in-depth interview guideline. Data analysis was done by using frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, independent samples t-test, one way analysis of variance and content analysis.

The research results revealed that 1. Most of samples have income per month less than 18,000 baht, expense per month 10,001-15,000 baht, saving per month less than 3,000 baht, asset less than 50,000 baht, debt less than 100,000 baht. 2. Level of applying the sufficiency economy philosophy in personnel financial management was in high level consisting of reasonableness, self-immunity, knowledge and ethics but moderation was in moderate level. 3. The personnel factors affected applying the sufficiency economy philosophy in personnel financial management with statistical significance consisted of sex, age, official age and position. There were 5 guidelines to applying the sufficiency economy philosophy in personnel financial management. First, income guidelines consisted of distribute income with moderate and increase income with knowledge and risk immunity.. Second, expense guideline consisted of the unnecessary expense cutting and reasonable expense with family income. Third saving guidelines consisted of using reason, moral and knowledge for income and expense planning. Forth, asset guideline consisted of investment with moderate, low risk, risk diversification for stable in life and family. Fifth, debt guideline consisted of using risk immunity to debt building for necessary thing; consider family readiness and future benefit.

บทนำ

ข้าราชการครูเป็นบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งส่วนหนึ่งประสบกับปัญหาการขาดวินัยทางการเงิน เนื่องจากข้าราชการครูเป็นอาชีพที่มีความมั่นคง และมีช่องทางในการเข้าถึงแหล่งเงินกู้ยืมได้มากกว่า อาชีพอื่นๆ จากการสำรวจข้อมูลของคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) ในปี 2560 พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีหนี้สินชั้นวิกฤตประมาณ 3 หมื่นคน และมีหนี้เฉลี่ยรายละ 2-3 ล้านบาท (กรุงเทพธุรกิจ, 2560) ทั้งนี้สาเหตุการเป็นหนี้ของครูมีหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการตกอยู่ในกระแสบริโภคที่นิยมที่กระตุ้นให้ครูต้องยกระดับการบริโภคของตนเองให้สูงขึ้น การส่งเสริมการกู้ยืมโดยหน่วยงานภาครัฐ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ครู สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งครูบางส่วนมีความเชื่อว่าภาครัฐจะต้องเข้ามาช่วยแก้ไขหนี้สินของครูเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการเรียนการสอน (วรการณ์ สามโกเศศ, 2554: 6) จากปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายเริ่มตระหนักถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตจากการขาดวินัยทางการเงิน การขาดทักษะความรู้ในการบริหารจัดการเงินส่วนบุคคลของครู ซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาทางการเงินและความมั่นคงในอนาคตของครู แม้ว่าภาครัฐจะเข้ามาช่วยบรรเทาปัญหาจากการใช้จ่ายอย่างขาดวินัย ซึ่งสามารถทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการของรัฐบางส่วนสามารถหลุดพ้นจากปัญหาทางการเงินของตนได้ แต่ยังมีครูบางกลุ่มที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้สินของตนเองได้ แสดงให้เห็นว่าปัญหานี้สินของครูไม่สามารถที่จะแก้ไขโดยภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว และไม่สามารถใช้วิธีการแก้ไขที่มีรูปแบบเดียว หากแต่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากครูในการแก้ไขปัญหาหนี้สินดังกล่าว และต้องอาศัยการตระหนักในวินัยทางการเงินและการจัดการหนี้สินของครู

(สายพิน แก้วงามประเสริฐ, 2555: 5)

การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางการเงินของครู ทั้งด้านการสร้างรายได้ การใช้จ่าย การออม สินทรัพย์ และหนี้สิน ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากเป็นปรัชญาที่ดำเนินอยู่บนทางสายกลางที่เหมาะสมกับคนทุกกลุ่ม ให้สามารถประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปสู่ความสมดุลและยั่งยืนในการบริหารการเงินได้ ด้วยการตัดสินใจในกิจกรรมหลักด้วยความมีเหตุผล มีความพอประมาณ และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (ณัฐพงศ์ ทองภักดี, 2550: 8-15) โดยการสร้างความมั่นคงทางการเงินในครอบครัว จำเป็นต้องตั้งอยู่บนความพอประมาณ มีการสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินที่ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความมีเหตุผล โดยการใช้จ่ายเงินให้มีประโยชน์สูงสุด และส่งผลให้ข้าราชการครูสามารถบรรลุเป้าหมายของชีวิตที่ตั้งไว้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ในปี พ.ศ.2558 ผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพ วิชาการและนักบริหาร ซึ่งรวมถึงข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีหนี้สิน 18,140 ครัวเรือน คิดเป็นจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน 454,685 บาท (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560) สะท้อนให้เห็นถึงสภาพปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครู และหาแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของครูต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการณ์รายได้ รายจ่าย เงินออม สินทรัพย์ และหนี้สิน ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
4. เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคล

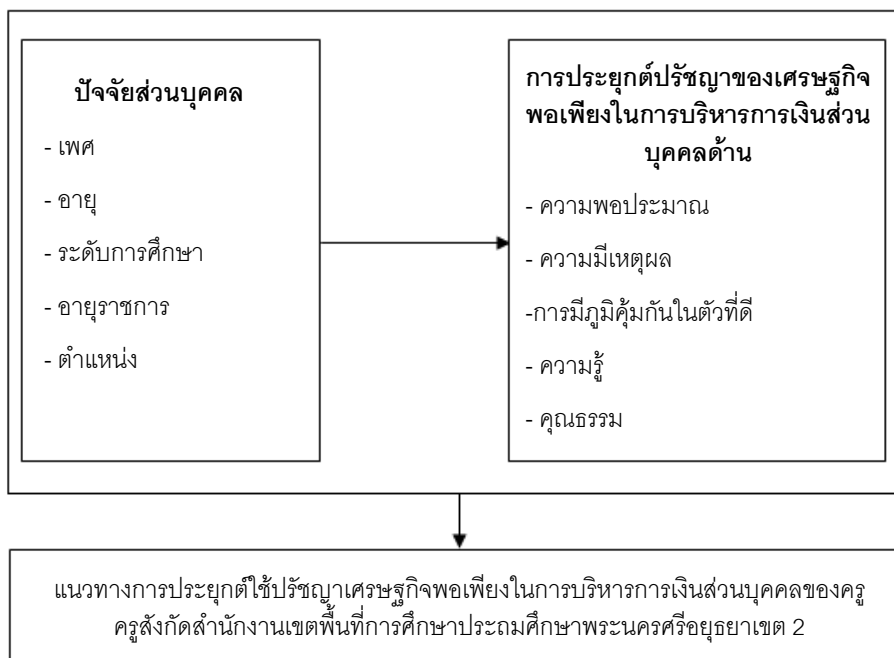
ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
คำถามการวิจัย

แนวทางการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 เป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน จะมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้ได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ และวิจัยเชิงคุณภาพ และมีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1. ประชากร ตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก

1.1 ประชากร (Population) เป็นข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 จำนวน 2,352 คน (กลุ่มนโยบายและแผนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2, 2559)

1.2 ตัวอย่าง (Samples) เป็นข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ได้จากการคำนวณขนาดของตัวอย่างจากสูตรของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ตัวอย่างจำนวน 350 คน และใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามอำเภอ และวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ตามโรงเรียนที่เลือก

1.3 ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ระดับลึก (In-Depth Interview) โดยการเลือกอย่างเจาะจง (Purposive Selection) ตามคุณสมบัติที่ผู้วิจัยกำหนดประกอบด้วยครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ที่ประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคล 5 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของครู ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ และตำแหน่ง

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านคุณธรรม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม (Questionnaire)

แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ และตำแหน่ง

ตอนที่ 2 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านคุณธรรม มีลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการเงินส่วนบุคคล มีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open ended)

3.2 แนวการสัมภาษณ์ระดับลึก (in-depth interview guideline)

4. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี นำมาสร้างแบบสอบถามปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. นำแบบสอบถามที่ได้มีการแก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความชัดเจนของข้อความ ความเหมาะสมและความสอดคล้องของเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งได้ค่า IOC มากกว่า 0.5 ทุกข้อ

3. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบและแก้ไขไปทดลอง (try out) เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้เท่ากับ 0.869

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปรวบรวมข้อมูลต่อไป

4.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพแบบสัมภาษณ์ระดับลึก

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี นำมาสร้างแนวทางการสัมภาษณ์ระดับลึกมาปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

2. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้จริงกับผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ระดับลึกจำนวน 5 ท่าน

5. วิธีที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล และสภาพการณ์รายได้ รายจ่าย เงินออม สินทรัพย์ และหนี้สิน ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 การวิเคราะห์ระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.3 การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้การทดสอบแบบที (Independent Samples t-test) สำหรับตัวแปรที่จำแนกเป็น 2 กลุ่ม และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) สำหรับตัวแปรที่จำแนกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป กรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD)

5.4 การวิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการศึกษา

ตารางที่ 1 สภาพการณ์รายได้ รายจ่าย เงินออม สินทรัพย์ และหนี้สิน

สภาพการณ์	จำนวน	ร้อยละ
1. รายได้ส่วนบุคคลรวม		
ไม่เกิน 18,000 บาทต่อเดือน	108	30.86
18,001 บาท – 23,000 บาทต่อเดือน	27	7.71
23,001 บาท – 28,000 บาทต่อเดือน	54	15.43
28,001 บาท – 33,000 บาทต่อเดือน	11	3.14
33,001 บาท – 38,000 บาทต่อเดือน	46	13.14
38,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป	104	29.71

สภาพการณ์	จำนวน	ร้อยละ
2. รายจ่ายส่วนบุคคลรวม		
ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน	31	8.86
10,001 บาท – 15,000 บาทต่อเดือน	90	25.71
15,001 บาท – 20,000 บาทต่อเดือน	68	19.43
20,001 บาท – 25,000 บาทต่อเดือน	11	3.14
25,001 บาท – 30,000 บาทต่อเดือน	45	12.86
30,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป	105	30.00
3. เงินออมส่วนบุคคลรวม		
ไม่เกิน 3,000 บาทต่อเดือน	130	37.14
3,001 บาท – 6,000 บาทต่อเดือน	58	16.57
6,001 บาท – 9,000 บาทต่อเดือน	76	21.71
9,001 บาท – 12,000 บาทต่อเดือน	31	8.86
12,001 บาท – 15,000 บาทต่อเดือน	17	4.86
15,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป	38	10.86
4. สินทรัพย์ส่วนบุคคลรวม		
ไม่เกิน 50,000 บาท	85	24.29
50,001 บาท – 100,000 บาท	42	12.00
100,001 บาท – 150,000 บาท	8	2.29
150,001 บาท – 200,000 บาท	16	4.57
200,001 บาท – 250,000 บาท	37	10.57
250,000 บาทขึ้นไป	162	46.29
5. หนี้สินส่วนบุคคลรวม		
ไม่เกิน 10,000 บาท	99	28.29
10,001 บาท – 50,000 บาท	65	18.57
50,001 บาท – 100,000 บาท	68	19.43
100,001 บาท – 150,000 บาท	14	4.00
150,001 บาท – 200,000 บาท	11	3.14
200,001 บาท – 250,000 บาท	93	26.57
250,000 บาทขึ้นไป	99	28.29

จากตารางที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เกิน 18,000 บาทต่อเดือน จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 30.86 มีรายจ่าย 30,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 มีเงินออมไม่เกิน 3,000 บาทต่อเดือนจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 37.14 มีสินทรัพย์ 250,000 บาทขึ้นไป จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 46.29 และมีหนี้สินไม่เกิน 10,000 บาท และหนี้สิน 250,000 บาทขึ้นไป จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 28.29

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคล

องค์ประกอบ	แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
รายได้	จัดสรรรายได้ที่มีอยู่อย่างพอประมาณ และสร้างรายได้เพิ่มขึ้นโดยใช้ความรู้และมีภูมิคุ้มกันความเสี่ยง
รายจ่าย	ตัดลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น บริโภคสิ่งที่สามารถทำได้เอง และใช้จ่ายอย่างมีเหตุผลสอดคล้องกับรายได้ของครอบครัว
เงินออม	ใช้หลักความมีเหตุผล หลักคุณธรรม และความรู้ในการวางแผนรายรับรายจ่ายให้เหมาะสม เพื่อให้มีเงินออมที่เหมาะสม มีวินัย และช่วยเหลือเกื้อกูลแก่สังคม
สินทรัพย์	ใช้หลักความพอประมาณ ลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำ มีการกระจายความเสี่ยง มุ่งสร้างความมั่นคงในชีวิตและสร้างรากฐานให้แก่ครอบครัวในระยะยาว
หนี้สิน	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีในการก่อหนี้เฉพาะสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ไม่เกินกำลังของครอบครัว โดยพิจารณาความพร้อมของครอบครัว และก่อหนี้เพื่อประโยชน์ในอนาคต

จากตารางที่ 2 ระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน และปานกลาง 1 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านคุณธรรม รองลงมาคือ ด้านความรู้ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และความพอประมาณ ตามลำดับ

ตารางที่ 3 สรุปการเปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงิน
ส่วนบุคคลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

(n=350)

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	ระดับ
ความพอประมาณ	3.36	0.50	5	ปานกลาง
ความมีเหตุผล	3.82	0.53	3	มาก
การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	3.69	0.64	4	มาก
ความรู้	3.95	0.60	2	มาก
คุณธรรม	4.29	0.63	1	มาก
โดยรวม	3.82	0.46		มาก

ตารางที่ 3 ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ที่มีเพศ อายุ อาชีพ และตำแหน่งแตกต่างกัน จะมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหาร

การเงินส่วนบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน จะมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 สรุปแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

ปัจจัยส่วนบุคคล	ผลการทดสอบสมมติฐาน
เพศ	ปฏิเสธ H_0
อายุ	ปฏิเสธ H_0
ระดับการศึกษา	ยอมรับ H_0
อาชีพ	ปฏิเสธ H_0
ตำแหน่ง	ปฏิเสธ H_0

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการทดสอบสมมติฐาน สามารถนำมาอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศแตกต่างกันจะมีระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมแตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 สอดคล้องกับทัศนีย์ นิรัสตรา (2557) ที่ศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครู สุราษฎร์ธานี จำกัด พบว่า เพศ มีความ

สัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกับบุญเรือง ลาแสง (2554) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าข้าราชการครูเพศหญิงในศูนย์อำนวยการเครือข่ายภูผายล มีการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการทำงานและการแก้ปัญหา มากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ครูที่เป็นผู้หญิงจะมีกฎระเบียบราชการ และระเบียบทางสังคมมากับการกระทำมากกว่าครูที่เป็นผู้หญิง ส่งผลให้ครูผู้หญิงมีแนวโน้มปฏิบัติและมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าครูที่เป็นผู้ชาย

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันจะมีระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมแตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 สอดคล้องกับทัศนีย์ นิภัสตรา (2557) ที่ศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครู สุราษฎร์ธานี จำกัด พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับบุญยะรักษ์ คำนวนชัย (2552) ที่ศึกษาการปฏิบัติตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี พบว่าครูที่มีอายุแตกต่างกันมีการปฏิบัติตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากครูที่มีอายุน้อยยังไม่ตระหนักถึงความจำเป็นในการมีชีวิตที่มั่นคงในระยะยาว แต่เมื่อครูมีอายุมากขึ้น มีภาระความรับผิดชอบมากขึ้น ทำให้ต้องหาแนวทางที่ทำให้ชีวิตมั่นคงและสมดุล จึงมีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารการเงินของตนเอง

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน จะมีระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมไม่แตกต่างกัน ขณะที่ทัศนีย์ นิภัสตรา (2557) ที่ศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครู สุราษฎร์ธานี จำกัด พบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และบุญยะรักษ์ คำนวนชัย (2552) ที่ศึกษาการปฏิบัติตามแนวปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียงของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี พบว่าครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการปฏิบัติตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากครูส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาที่ไม่แตกต่างกันมากนัก คือเข้ามาสอบบรรจุครูโดยใช้วุฒิปริญญาตรี ทำให้มีแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินที่คล้ายคลึงกัน

อายุราชการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุราชการแตกต่างกันจะมีระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมแตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ขณะที่บุญเรือง ลาแสง (2554) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าข้าราชการครูในศูนย์อำนวยการเครือข่ายภูผายล ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปี ขึ้นไป มีการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากครูที่มีอายุราชการน้อย ยังไม่มีภาระที่ต้องรับผิดชอบมากนัก อาจมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านรายได้และรายจ่าย แต่เมื่อครูมีอายุราชการมากขึ้น มีภาระความรับผิดชอบทางงานมากขึ้น ต้องประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารการเงินของตนเองทั้งด้านรายได้ รายจ่าย เงินออกสินทรัพย์ และหนี้สิน

ตำแหน่ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุราชการแตกต่างกันจะมีระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมแตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 สอดคล้องกับทัศนีย์ นิภัสตรา (2557) ที่ศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครู สุราษฎร์ธานี จำกัด พบว่า ตำแหน่งการทำงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

0.05 สอดคล้องกับบุญยะรักษ์ คำนวนชัย (2552) ที่ศึกษาการปฏิบัติตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี พบว่าครูที่มีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันมีการปฏิบัติตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากตำแหน่งวิทยฐานะที่สูง ทำให้ครูมีรายได้เพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวันมากขึ้น และส่งผลให้ครูมีพฤติกรรมการใช้จ่าย การออม การลงทุน และการกอบกู้หนี้ที่ไม่เหมือนกัน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 ด้านความพอประมาณ การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครู พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ท่านสามารถจัดสรรรายได้ให้สมดุลกับรายจ่าย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ครู สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือน ให้ครูสามารถวางแผนทางการเงินให้สมดุลและพอประมาณตนเองได้

1.2 ด้านความมีเหตุผล การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครู พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ท่านวางแผนทางการเงินก่อนที่จะกู้ยืม ดังนั้น ครูจะต้องมีเหตุผลในการพิจารณาความพร้อมทางการเงินของตนเองและความจำเป็นก่อนที่จะใช้จ่าย เพื่อมิให้ส่งผลกระทบต่อฐานะความเป็นอยู่

1.3 ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครู พบ

ว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ท่านหลีกเลี่ยงการหารายได้ด้วยวิธีที่ท่านไม่เชี่ยวชาญ ดังนั้น ครูจะต้องไม่หารายได้ด้วยวิธีการที่ไม่ถูกต้อง ไม่มีข้อมูล ไม่มีความรู้ หรือเพราะผู้อื่นบอกต่อกันมา แต่จะต้องใช้วิชาชีพครูสร้างรายได้อย่างซื่อสัตย์สุจริตและมีคุณธรรม

1.4 ด้านความรู้ การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครู พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ท่านศึกษาข้อมูลอย่างรอบคอบก่อนที่จะใช้จ่าย ดังนั้น ครูจะต้องพิจารณาศึกษาข้อมูล และใช้ความรู้ในการซื้อสินค้าต่างๆ อย่างรอบคอบ ทั้งสินค้าอุปโภคบริโภค และสินทรัพย์เพื่อการลงทุน โดยมีให้ความปลอดภัย

1.5 ด้านคุณธรรม การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครู พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ท่านมีความซื่อสัตย์สุจริตและอดทนในการชำระหนี้ ดังนั้น แม้ว่าครูจะมีภาระหนี้สินจากการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความจำเป็นและความมั่นคงในชีวิต แต่ครูจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยในการชำระหนี้ แม้ว่ารายได้ที่ได้ได้มาจะไม่มากก็ตาม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการครูในพื้นที่อื่น

2.2 ควรนำปัจจัยอื่นมาใช้ในการศึกษาการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครู เช่น วัฒนธรรมองค์กร ความสุขในองค์กร เป็นต้น

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการครู

เอกสารอ้างอิง

กรุงเทพธุรกิจ. (2560). สกสค. คิกออฟโครงการ
แก้หนี้ครูวิกฤต คิดดอกเบี้ย 3.5. เข้าถึง
เมื่อ 1 พฤษภาคม 2560. เข้าถึงได้จาก [http://
www.bangkokbiznews.com/news/detail/
735818](http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/735818).

ณัฐพงศ์ ทองภักดี. (2550). "ปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง: ความเป็นมาและความหมาย".
ใน **ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการ
บริหารการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษา
เศรษฐกิจพอเพียง สถาบันบัณฑิตพัฒน
บริหารศาสตร์.

ทัศนีย์ นิภัสตรา. (2557). **พฤติกรรมการใช้บริการ
เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครู
สุราษฎร์ธานีจำกัด**. วิทยานิพนธ์สาขา
วิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.

บุญยะรักษ์ คำนวณชัย. (2552). **การปฏิบัติตาม
แนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
ครูในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สระบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

บุญเรือง ลาแสงง. (2554). **การศึกษาปัจจัย
ที่สัมพันธ์กับการดำรงชีวิตตาม
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ
ข้าราชการครูในศูนย์อำนวยการเครือข่าย
ภูผายล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาสกลนคร เขต 1**. วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
วิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ท
กรุงเทพ.

วรกรรณ์ สามโกเศศ. (2554). **หนี้สินครู ก้าวกระโดด.
มติชนรายวัน**. วันพฤหัสบดีที่ 22 กันยายน
2554: 6.

สายพิน แก้วงามประเสริฐ. (2555). **ปัญหาหนี้สินครู
อีกแล้ว. มติชนรายวัน**. วันพฤหัสบดีที่ 9
กุมภาพันธ์ 2555: 6.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2560). **สถิติจังหวัดพระนคร
ศรีอยุธยา**. เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2560.
เข้าถึงได้จาก [http://ayuttaya.old.nso.go.
th/nso/project/search/index.jsp?province
_id=33](http://ayuttaya.old.nso.go.th/nso/project/search/index.jsp?province_id=33).